

C/2024/2874

2024.4.25.

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

Kérdések és válaszok az ökológiai méhészetre vonatkozó uniós szabályok végrehajtásáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

(C/2024/2874)

Ez a dokumentum az ökológiai méhészetre vonatkozó uniós szabályok végrehajtásával kapcsolatban a Bizottság szolgálataihoz beérkezett kérdésekre ad választ.

A dokumentum célja a nemzeti hatóságok és a vállalkozások segítése ezen uniós szabályok alkalmazásában. Az uniós jog hitelt érdemlő értelmezése az Európai Unió Bíróságának kizárólagos hatáskörébe tartozik.

A RIPAC ⁽¹⁾ 2024-01. SZ. FELJEGYZÉSE

ÁGAZAT:	ÖKOLÓGIAI GAZDÁLKODÁS
INTÉZKEDÉS:	MÉHÉSZET
TÁRGY:	LEGELŐTERÜLETEK – A MÉHÉSZETEK HELYÉNEK MEGVÁLASZTÁSA – MÉHVIASZ – A KAPTÁRAK ELHELYEZÉSE
ÉRINTETT RENDELKEZÉSEK:	Az (EU) 2018/848 rendelet ⁽²⁾ 21. és 35. cikke; a II. melléklet II. részének 1.9.6.5. pontja; az 1305/2013/EU rendelet ⁽³⁾ 28. és 30. cikke; az (EU) 2021/2115 rendelet ⁽⁴⁾ 31., 70., 72. és 154. cikke.

1. kérdés: Az ökológiai méhészeknek olyan területen kell elhelyezniük méhészetüket, ahol a nektár- és pollenforrásokat alapvetően ökológiai természetű növényi kultúrák vagy spontán vegetáció vagy alacsony környezeti hatást kiváltó módszerekkel kezelt nem ökológiailag művelt erdők vagy növényi kultúrák jelentik. Melyek tekinthetők az (EU) 2018/848 rendelet II. melléklete II. része 1.9.6.5. pontjának a) és c) alpontjában említett alacsony környezeti hatást kiváltó módszereknek?

Válasz:

Az (EU) 2018/848 rendelet II. melléklete II. része 1.9.6.5. pontjának a) és c) alpontjában említett „alacsony környezeti hatást kiváltó módszerek” kifejezés az 1305/2013/EU rendelet 28. cikkében („Agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos műveletek”) és 30. cikkében („Natura 2000 kifizetések és a víz-keretirányelvhez kapcsolódó kifizetések”) korábban előírt intézkedésekkel egyenértékű módszerekre utal, amelyek nem befolyásolhatják a méhészeti termelés ökológiai minőségét.

⁽¹⁾ A RIPAC (Registre d'Interprétation de la Politique Agricole Commune) a mezőgazdasági jogra vonatkozó értelmező megjegyzések nyilvántartása és adatbázisa.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/848 rendelete (2018. május 30.) az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről, valamint a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 150., 2018.6.14., 1. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1305/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 487. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendelete (2021. december 2.) a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 435., 2021.12.6., 1. o.).

Az 1305/2013/EU rendeletet 2023. január 1-jétől hatályon kívül helyezte a közös agrárpolitika (KAP) keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez nyújtott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló (EU) 2021/2115 rendelet 154. cikke.

Az új (EU) 2021/2115 KAP-rendelet 31. cikke („Az éghajlattal, a környezetvédelemmel és az állatjóléttel kapcsolatos rendszerek”), 70. cikke („Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások”) és 72. cikke („Bizonyos kötelező követelményekből eredő terület-specifikus hátrányok”) olyan beavatkozások programozását teszi lehetővé a tagállamok számára (KAP stratégiai tervük keretében), amelyek az 1305/2013/EU rendelet 28. és 30. cikke alapján programozott intézkedésekhez hasonló környezeti előnyökkel járhatnak.

Az (EU) 2021/2115 rendelet 31., 70. és 72. cikkében megállapított, a tagállamok rendelkezésére álló beavatkozások célja, hogy hozzájáruljanak a KAP egyedi célkitűzéseihez, különösen az említett rendelet 6. cikke (1) bekezdésének d), e), f) és i) pontjában meghatározottak szerint: „d) többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása; e) a fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével; f) hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése; [...] i) az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel – többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerekkel – kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, továbbá az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem.”

A méhészetre vonatkozó uniós szabályoknak az (EU) 2018/848 rendeletben foglalt ökológiai termelésben történő végrehajtását illetően, tekintettel arra, hogy az (EU) 2018/848 rendelet II. melléklete II. része 1.9.6.5. pontjának c) alpontja kereszthivatkozást tartalmaz az 1305/2013/EU rendelet 28. és 30. cikkére, 2023. január 1-jétől minden tagállamnak értékelnie kell, hogy KAP stratégiai tervében a földterületeknek az (EU) 2021/2115 rendelet 31., 70. és 72. cikke szerinti támogatását célzó programozott beavatkozások biztosítják-e, hogy a „méhészetek helyszínétől mért 3 km-es sugarú körön belül található” spontán vegetáció vagy nem ökológiailag művelt erdők vagy növényi kultúrák olyan „alacsony környezeti hatást kiváltó módszerekkel kezeltek” legyenek, amelyek nem veszélyeztetik a méhészeti termékeknek az (EU) 2018/848 rendelet II. melléklete II. része 1.9.6.5. pontjának a) és c) alpontja szerinti ökológiai tanúsítását:

„1.9.6.5. Elhelyezés és tartási gyakorlatok

Az elhelyezésre és a tartási gyakorlatokra vonatkozóan a következő szabályokat kell alkalmazni:

- a) a méhészeteket olyan területen kell elhelyezni, ahol biztosítottak az alapvetően ökológiai természetű növényi kultúrákból, vagy adott esetben természetes vegetációból vagy nem ökológiailag művelt erdőkből vagy alacsony környezeti hatást kiváltó módszerekkel kezelt növényi kultúrákból származó nektár- és pollenforrások;

[...]

- c) a méhészeteket úgy kell elhelyezni, hogy az azok helyszínétől mért 3 km-es sugarú körön belül a nektár- és pollenforrások lényegében ökológiai természetű növényekből vagy spontán vegetációból vagy alacsony környezeti terhelésű módszerekkel kezelt növényekből álljanak, amelyek egyenértékűek az 1305/2013/EU rendelet 28. és 30. cikkében meghatározott módszerekkel, és nem érintik a méhészeti termelés ökológiai minőségét. Az említett követelmény nem alkalmazandó azokra a területekre, ahol éppen nincs virágzás, illetve akkor, amikor a méhcsaládok teletetése történik;”

2. kérdés: Tanúsíthatók-e a méhviasz termelői és feldolgozóinak ökológiai gazdaságként? Ha igen, milyen részletes termelési szabályokat kell alkalmazni?

Válasz:

A méhviasz szerepel az (EU) 2018/848 rendelet I. mellékletében, ezért az említett rendelet hatálya alá tartozik (?), függetlenül attól, hogy élelmiszerként vagy takarmányként, illetve egyéb célokra, például a méhviasz ökológiai kaptárakban való kicserélésére használják.

(?) „Az (EU) 2018/848 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése: Ez a rendelet az EUMSZ I. mellékletében felsorolt alábbi, mezőgazdasági eredetű – ezen belül akvakultúrából és méhészetből is származó – termékekre és az ezen termékekből származó termékekre alkalmazandó, amennyiben e termékeket előállítják, készítik, jelölik, forgalmazzák, forgalomba hozzák, az Unióból importálják vagy az Unióból exportálják, illetve amennyiben ezeket a termékeket előállítani, elkészíteni, jelölni, forgalmazni, forgalomba hozni, az Unióba importálni vagy az Unióból exportálni kívánják:

- a) élő vagy feldolgozatlan mezőgazdasági termékek, beleértve a vetőmagokat és egyéb növényi szaporítóanyagokat is;
- b) feldolgozott, élelmiszernek szánt mezőgazdasági termékek;
- c) takarmány.

Ez a rendelet alkalmazandó az e rendelet I. mellékletében felsorolt, a mezőgazdasághoz szorosan kapcsolódó bizonyos egyéb termékekre is, amennyiben azokat előállítják, készítik, jelölik, forgalmazzák, forgalomba hozzák, az Unióba importálják vagy az Unióból exportálják, illetve amennyiben azokat előállítani, elkészíteni, jelölni, forgalmazni, forgalomba hozni, az Unióba importálni vagy az Unióból exportálni kívánják.”

Következésképpen az ökológiai méhviaszt gyűjtő feldolgozó vagy termelő az (EU) 2018/848 rendeletben és annak felhatalmazáson alapuló és végrehajtási jogi aktusaiban meghatározott elvekkel és vonatkozó szabályokkal összhangban „ökológiai” minősítést kaphat.

Az (EU) 2018/848 rendelet részletes termelési szabályokat tartalmaz a méhekkel és a méhészettel kapcsolatban. Az ökológiai méhészek által használható méhviaszt illetően az (EU) 2018/848 rendelet több követelményt is tartalmaz az átállásra, az egészségvédelemre, valamint az elhelyezésre és a tartási gyakorlatokra vonatkozóan. Különösen az említett rendelet II. melléklete II. része 1.2.2. pontjának f) alpontjában ⁽⁶⁾, 1.9.6.3. pontjának (f) alpontjában ⁽⁷⁾, valamint 1.9.6.5. pontjának e) és (f) alpontjában ⁽⁸⁾ foglalt rendelkezések relevánsak.

Az (EU) 2018/848 rendelet azonban nem tartalmaz további részletes szabályokat az ökológiai méhviasz előállítására vonatkozóan. Ezért az (EU) 2018/848 rendelet 21. cikke (2) bekezdésének rendelkezései alkalmazandók:

„2. Az (1) bekezdésben említett részletes termelési szabályok hiányában:

- a) a gazdasági szereplőknek az (1) bekezdésben említett termékek tekintetében eleget kell tenniük az 5. és 6. cikkben meghatározott, és értelemszerűen a 7. cikkben meghatározott elveknek, valamint a 9–11. cikkben meghatározott általános termelési szabályoknak;
- b) a tagállamok az (1) bekezdésben említett termékek esetében alkalmazhatnak részletes nemzeti termelési szabályokat, feltéve, hogy az említett szabályok megfelelnek e rendeletnek, és nem tiltják, korlátozzák vagy akadályozzák a területükön kívül előállított, e rendeletnek megfelelő termékek forgalomba hozatalát.”

Unió vagy nemzeti termelési szabályok hiányában így az illetékes hatóság, az ellenőrző hatóság vagy az ezen gazdasági szereplők tanúsításáért felelős ellenőrző szervezet felelőssége annak eseti alapon történő eldöntése, hogy a gazdasági szereplők tevékenysége és termelési módszerei *„eleget tesznek-e az 5. és 6. cikkben meghatározott, és értelemszerűen a 7. cikkben meghatározott elveknek, valamint a 9–11. cikkben meghatározott általános termelési szabályoknak.”*

3. kérdés:Az (EU) 2018/848 rendelet 35. cikkének (7) bekezdésében említett termékkategóriák közül melyikbe kell sorolni a méhviaszt?

Válasz:

A 35. cikk (1) és (4) bekezdésének a piaci szereplők tanúsítványával kapcsolatos alkalmazásában a méhviasz a 35. cikk (7) bekezdésének g) kategóriájába tartozik:

„g) az e rendelet I. mellékletében felsorolt, illetve az előbbi kategóriákba nem tartozó egyéb termékek”.

⁽⁶⁾ „Az átállási időszak alatt a viaszt ökológiai termelést folytató méhészetből származó viaszra kell cserélni. Mindazonáltal a nem ökológiai méhviasz is felhasználható, ha: i. ökológiai méhészetből származó méhviasz nem áll a piacon rendelkezésre; ii. a méhviasz igazoltan nem szennyezett ökológiai termelésben való felhasználásra nem engedélyezett termékekkel vagy anyagokkal; és iii. fedelezésből származik.”

⁽⁷⁾ „Az egészségvédelemre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók: [...] f) amennyiben az ökológiai termelésben való felhasználásra a 9. és 24. cikk alapján engedélyezett termékektől és anyagoktól eltérő, kémiai úton előállított, szintetikus allopátias termékekkel történő kezelésre kerül sor, az antibiotikumokat is ideértve, e kezelés ideje alatt a kezelt méhcsaládokat elkülönítő méhészetben kell elhelyezni, és az összes viaszt ökológiai méhészetből származó viaszra kell cserélni. Ezt követően az ilyen méhcsaládokra az 1.2.2. pontban előírt 12 hónapos átállási időszakot kell alkalmazni.”

⁽⁸⁾ „e) az új keretek készítéséhez használt méhviasznak ökológiai termelőegységekből kell származnia; f) a kaptárakban kizárólag természetes anyagok – így propolisz, viasz és növényi olajok – használhatók”.